

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
ESZTERGOMI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG

Szám: 36160/1124-1/2018.ált.

Tárgy: Mezőgazdasági és erdő
területek tüzeinek megelőzése

Ü. i.: Bokros József tív. alezredes

Tel.: (06-33) 520-000

Önkormányzati Hivatal

S z é k h e l y é n

Tisztelt Jegyző Asszony/Úr!

A nyári betakarítási munkák mellett, hogy nagy igénybevételt jelentenek a mezőgazdaságban dolgozóknak, igen tűzveszélyesek is. A nyári szárazság idején az erdőtüzek veszélye is jelentős. Ezekre kellő körültekintéssel kell felkészülni. Különösen fontos a munkálatokban részt vevő erögépek megfelelő tűzvédelme, illetve a tarló és növényi hulladékok égetésére vonatkozó szabályok ismerete, betartása.

Tájékoztatom, hogy a betakarítási munkálatok csak az alábbi előírások maradéktalan betartása mellett végezhetők:

1. A kalászos termény betakarítását lehetőleg a közút és a vasútvonal mentén kell először elvégezni.
2. A learatott kalászos termény, szalma a vasútvonal szélső vágányától és a vasútállomástól legalább 100 méter, a közúttól legalább 25 méter távolságra helyezhető el. Ha a távolságok nem tarthatók, akkor a kalászos terményt, a szalmát az aratással egyidejűleg, a szálas takarmányt pedig kiszáradáskor azonnal el kell szállítani. A vasút és a közút mentén az aratást követően legalább 3 méter széles védőszántást kell alkalmazni.
3. Gabonatóblán dohányozni még a járművek, erő- és munkagépek vezető fülkéiben is tilos!
4. Az aratás idejére a gabonatóblától legalább 15 méterre éghető anyagtól és növényzettől mentes dohányzóhelyet lehet kijelölni. A dohányzóhelyen a dohány nemű gyűjtéséhez és eloltásához megfelelő mennyiségű vizet tartalmazó edényt kell elhelyezni.
5. A kezdődő tüzek oltására kitűnő a hordozható tűzoltó készülék, amelynek utolsó felülvizsgálati időpontjának egy éven belülinek kell lennie. A kombájn, traktor és egyéb munkagép védelmére ezért kötelező a 21A és 113B egységű tűz oltására alkalmas hordozható tűzoltó készülék elhelyezése. Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírja, hogy a kalászos termény betakarítási, kazalozási, szalma összehúzási és bálázási munkáiban csak az a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő, legalább egy, az érvényben lévő hatályos szabványoknak és jogszabályoknak megfelelő, 21A és 113B vizsgálati egységű tűz oltására alkalmas tűzoltó készülékkel is ellátott erő- és munkagép, valamint egyéb jármű vehet részt, amelynek tűzvédelmi felülvizsgálatát a betakarítást megelőzően az üzemeltető elvégezte. A

jármű megfelelőségéről szemle keretében kell meggyőződni. A szemléről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek 1 példányát a járművön el kell helyezni. Valamint a jármű vezetője csak a tűzvédelmi oktatás megtörténte után kezdheti meg a munkálatokat.

6. A kipufogódob nem lehet lyukas, csatlakozása a motorhoz megfelelően kell lennie, nehogy kipattanjon véletlenül is szikra. A kipufogódob megfelelő műszaki állapota a szikrázás megszüntetése miatt előírás. A kipufogódob kettévágva és újrahegesztve nem lehet. Az üzemelő erő- és munkagép kezelője szükség szerint, de legalább naponta egyszer köteles a kipufogó-vezeték és szikratörő műszaki állapotát felülvizsgálni és a ráakódott éghető anyagtól szükség esetén megtisztítani.
7. A tartalék üzem- és kenőanyagot az erő- és munkagéptől, a kazaltól és a gabonatóblától legalább 20 méter távolságra kell elhelyezni éghető hulladéktól, növényzettől mentes területen.
8. Erő- és munkagépen, gépjárművön olyan karbantartás, javítás, amely nyílt láng használatával jár, vagy üzemanyag elfolyásával járhat, gabonatóblán, szérűn és a rostnövénytároló területén nem végezhető.
9. Munkaszünet idejére az arató-, cséplőgépet, az erőgépet és az egyéb munkagépet a lábon álló kalászos terménytől, a tarlótól, továbbá a kazaltól legalább 15 méter távolságra kell elhelyezni, éghető hulladéktól, növényzettől mentes területen. Ha a tarlótól ez a távolság nem biztosítható, akkor 3 méter széles védőszántáson kívül kell az arató-, cséplő-, erő- és az egyéb munkagépet elhelyezni.
10. A földelő-vezeték a súrlódásból adódó statikus feltöltődés ellen védelmet biztosítja, ezért fontos a megléte és a megfelelő hosszúsága. Az akkumulátor csatlakozó saruinak karbantartása szintén a szikraképződés miatt fontos. Az akkumulátort le kell fedni (gumiszőnyeg, kemény műanyag stb.) és azt megfelelően kell rögzíteni. Az arató- és cséplőgépet hajlékony földelő vezetékkel, akkumulátorát pedig legalább nehezen éghető, villamosságot nem vezető anyagú védőburkolattal kell ellátni.
11. Az erő- és munkagépet, arató- és cséplőgépet a kezelő üzemeltetés közben nem hagyhatja el, egyéb munkát nem végezhet.
12. A szalmaösszehúzást és a kazalozást végző erőgép az összehúzott szalmát és kazlat csak olyan távolságra közelítheti meg, hogy az erőgép égésterméke, illetőleg annak elvezető csöve gyújtási veszélyt ne jelentsen.
13. A szalmaösszehúzásban és a kazalozásban részt vevő erőgépet a ráhullott szalmától, szénától rendszeresen meg kell tisztítani.
14. Az összehúzott szalma alapterülete nem haladhatja meg az 1000 m²-t.
15. A zárt üzemanyag ellátó rendszerénél a szivárgások, a gázolaj csepegése nem megengedhető, ilyen hiányosságot azonnal fel kell számolni.
16. A motorteret olajsártól, portól, léhától rendszeresen meg kell tisztítani, de legalább naponta egyszer.
17. A vezetőfülke alatti területen a hidraulikaolaj folyását, szivárgását meg kell akadályozni, hiszen tűz esetén a továbbterjedést nagyban elősegítheti.
18. A „patkolt” biztosíték kicserélését el kell végezni az elektromos rendszerben meghibásodás miatt előforduló rövidzárlat levezetésére.

Magyarországon évtizedek óta végeznek tarlóégetést, amelynek egyik oka a monokultúrák termelése. Ez azt jelenti, hogy a gabonabetegségek követő évben is gabona kerül ugyanazon táblába, így a növény gabonabetegségei fokozottabban megjelennek. A gabonabetegségek elleni védekezés jelentős mennyiségű növényvédőszer alkalmazásával jár. Ennek kiváltására alkalmazott olcsóbb módszer a tarlóégetés. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) kormányrendelet azonban egyértelműen tiltja a lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetését. Ettől az előírástól azonban jogszabály eltérően is rendelkezhet. A kormányrendelet megsértése esetén a tarlóégetés környezetvédelmi bírsággal sújtható.

Amennyiben jogszabály lehetőséget ad a tarló égetésére, az irányított égetés keretében végezhető, azonban az égetés megkezdése előtt legalább 10 nappal a katasztrófavédelmi kirendeltség engedélyét kell kérni. Az engedély kérése során meg kell adni:

- a) a kérelmező nevét és címét,
- b) az égetés pontos, földrajzi koordinátákkal vagy helyrajzi számmal megadott helyét,
- c) az égetés megkezdésének és tervezett befejezésének időpontját (év, hónap, nap, óra perc),
- d) az irányított égetés indokát,
- e) az égetéssel érintett terület nagyságát – legfeljebb 10 hektár,
- f) az égetés folyamatának pontos leírását,
- g) az égetést végző személyek nevét, címét,
- h) az égetés felügyeletét biztosító személy nevét és címét, mobiltelefonszámát,
- i) a tűz továbbterjedésének megakadályozására tervezett intézkedéseket és
- j) a helyszínen biztosított, a tűz továbbterjedésének megakadályozására készenlétben tartott eszközök felsorolását

A tűzvédelmi hatóság az engedélyt 5 napon belül elbírálja. A tarlóégetések során a tűzvédelmi hatóság ellenőrzi, hogy megtörtént-e az irányított égetés engedélyezése. Az előírások megsértése esetén a terület tulajdonosa, illetve az égetést végző ellen eljárás kezdeményezhető.

Az égetés során az alábbi szabályokat be kell tartani:

1. A tarlót egyidőben minden oldalról meggyújtani tilos, biztosítani kell ugyanis a vad elmenekülési lehetőségét.
2. Csak tarlómaradványt lehet égetni, szalmát erre felhasználni tilos.
3. Legalább 3 méter széles, de facsoportok, erdők mellett már 6 méteres védőszántást kell alkalmazni.
4. Lábon álló nagyobb gabonátábla mellett még védőszántás alkalmazása esetén is tilos tarlót égetni.
5. 10 hektárnál nagyobb területek égetését szakaszosan kell végrehajtani, az egyes szakaszokat védőszántással kell egymástól elválasztani. Egyszerre csak egy szakasz égethető.
6. Az égetés idején a terület nagyságtól függetlenül tűzoltásra alkalmas kéziszerszámmal ellátott, megfelelő létszámú, kioktatott személy jelenlétéről kell gondoskodni, továbbá egy traktort ekével a helyszínen készenlétben kell tartani.
7. A tűz őrizetlenül nem hagyható, illetve ha már nincs rá szükség, azt el kell oltani.
8. Az égetés után a területet át kell vizsgálni, és az izzó, parázsló részeket el kell oltani.

A fenti szabályok azért vannak, hogy meg gondolatlanság, felelőtlenség miatt ne vesszen kárba az egész éves mezőgazdasági munka, termés.

Magyarországon nem fordulnak elő a trópusi és boreális régiókkal összehasonlítható nagy kiterjedésű kontrollálatlan vegetációtűzek. Mégis a tavaszi és nyári időszakban szinte napi rendszerességgel adnak hírt kisebb-nagyobb erdő- és vegetációtűzekről. Az erdei tűzek során nem csak a faállomány, hanem a teljes erdei életközösség veszélyeztetett. A tűz pusztítását követően – annak típusától és mértékétől függően – az erdei ökoszisztéma csak hosszú idő alatt képes regenerálódni.

Hazánkban az erdei tűzek relatív gyakorisága az utóbbi évtizedekben megnövekedett. Ennek okai az éghajlati szélsőségekben, a kevesebb csapadékban, a magasabb éves átlaghőmérsékletben, valamint a hótakaró nélküli telek sorozatában keresendők. Jellemző, hogy a klímaváltozás következtében a

korábbinál forróbb nyarakon nem csupán az erdőtüzek száma növekedett meg, hanem esetenként a tűz terjedési sebessége és intenzitása is. A nagyobb intenzitású erdőtüzek a korábbinál nagyobb területet érinthetnek és nehezebb eloltani őket.

A hazai erdőkben az ún. felszíni tüzek a jellemzőek, mikor is az erdő talaján levő avar, egyéb elhalt növényi részek, illetve kisebb méretű cserjék kapnak lángra. Ezek nagy intenzitású égés esetén koronatüzzé fejlődhetnek. A koronatüzek többnyire fenyőerdőben keletkeznek, jellemzően az alföldi fenyvesekben. A tűz típusát tekintve hazánkban a talajfelszín alatti tüzek nem jelentősek, bár – a helyenként jelentős vastagságot elérő tőzegréteg időnkénti meggyulladására miatt – nem is teljesen ismeretlenek.

Az erdő- és vegetációtüzek időbeli és területi kiterjedésnek összevetése azt mutatja, hogy az év folyamán két kiemelten tűzveszélyes időszakot különíthetünk el. Ekkor keletkezik a tüzek közel 70 %-a.

1. Tavaszi tüzek jellemzően a hóolvadás utáni, február-áprilisi csapadékmentes időszakokra esnek. Habár a tűz használata a mezőgazdaságban elvesztette korábbi funkcióját, a „hagyományos” gazdálkodásnak továbbra is része a kora tavaszi időszakban a rét- és tarlóégetés. A gondatlanul meggyújtott és nem kellően felügyelt tűz könnyen áttérjed a környező erdőkre is. A tűz tovaterjedését segíti, hogy a vegetáció még nem zöldült ki, és az előző évről nagy mennyiségű elszáradt lágyszárú növényzet, illetve lomb található a területen, amely száraz időben könnyen lángra lobban. A tavaszi vegetációtüzek főként lombos erdősítésekben és fiatalosokban, cserjésekben és gyepterületeken keletkeznek. Ezek kis, esetleg közepes intenzitással égnek. A tűz az erdősítésekben – azokat részben vagy teljesen elpusztítva – jelentős károkat okoz.
2. A nyári időszakban a hosszabb csapadékmentes, száraz-meleg időjárási viszonyok következtében az erdei avar és tülevélréteg, illetve az itt felhalmozódott elhalt gallyak, ágak teljesen kiszáradnak és könnyen lángra kapnak, szintén elsősorban a felelőtlenül gyújtott tüzek hatására. Előfordulásuk a július-szeptemberi hónapokban jellemző. Ebben az időszakban főként a fenyőerdők veszélyeztetettek, mert aszályos időben könnyen koronatüzzé fejlődik bennük akár egy kisebb avartűz is.

A fentiek ellenére hazánkban, a klimatikus viszonyok és a vegetáció összetétel miatt az erdőtüzek természetes úton való keletkezése nem jellemző – arányuk 1% alatti. **A tüzek többsége emberi gondatlanság vagy szándékosság következménye.**

Az előírások Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendeleten alapulnak.

Kérem, hogy tájékoztatásom továbbítsa a Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települési önkormányzatok polgármesterei felé is.

Továbbá kérem, hogy tájékoztatásunkat - és a mellékelten megküldött meghívónkat - helyezték el honlapjukon, hirdetőtábláikon, illetve az egyéb helyi médiában.

Esztergom 2018. 05. 16.

Balogh László t. alezredes
mb. kirendeltségvezető

Készült: 1 példányban, egy példány: 2 lap 4 oldal

Kapja: 1. Címzettek (külön elosztón) – e-mail rendszeren
2. Irattár – elektronikusan

Gépelte: Bokros József t. alezredes